

STORTINGET

Representantforslag 34 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Sandra Borch, Ole André Myhrvold
og Sigbjørn Gjelsvik

Dokument 8:34 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Sandra Borch, Ole André Myhrvold og Sigbjørn Gjelsvik om å avvise bygging av utenlandskabler som vil bidra til høyere strømpris, og å fjerne NorthConnect fra EUs PCI-liste

Til Stortinget

Bakgrunn

Gjennom endringer i energiloven har regjeringen og stortingsflertallet åpnet for muligheten til å bygge en eksportkabel for norsk strøm, den såkalte NorthConnect-kabelen. NorthConnect-kabelen står også på EUs liste over prioriterte prosjekter, og EU har bevilget 10 mill. euro til prosjektet. Ifølge en analyse fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som ble offentliggjort 10. desember 2019, vil kabelen kunne innebære en økning av strømprisen i Norge med 1–3 øre/kWh i gjennomsnitt over kabelens levetid. I tillegg kommer også økning i nettleien dersom kabelen bygges. I sum vil dette påføre norske forbrukere og industri milliarder i økte kostnader. Dette vil svekke norsk industris konkurransekraft og gjøre industrien i dårligere stand til å foreta nye, miljøvennlige investeringer. I tillegg øker faren for tap av arbeidsplasser og verdiskaping i Norge. Forslagsstillerne mener regjeringen må avslå konsekssonssøknader om bygging av utenlandskabler som vil bidra til høyere strømpris for folk og industri i Norge.

Forslagsstillerne viser til at før EUs såkalte tredje energimarkedspakke var tatt inn i EØS-avtalen, hadde EU allerede vedtatt en fjerde, og at denne går enda lenger. EU slår selv fast at EUs energibyrå nå har fått «nye

viktige oppgaver» både om markedsovervåking og grensekryssende infrastruktur for strøm og gass.

Forslagsstillerne viser til at et av de såkalte «ufravelige kravene» i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om EUs tredje energimarkedspakke var at beslutninger om nye utenlandskabler skal være «en suveren beslutning fattet av norske myndigheter». Dette kravet brytes i EUs nye energimarkedspakke. I denne kommer det frem at Statnett hvert andre år må sende inn en tiårig nettutviklingsplan med tidsramme for alle prosjekt til Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Planen må i sin helhet være tilpasset EUs nettverksplaner og planer for regionale nett. RME skal passe på at planen er i overensstemmelse med EUs tiårige nettutviklingsplan. Om det er tvil om at den er fulgt, skal det rapporteres til ACER. RME kan selv be om at Statnetts plan blir endret. Dersom Statnett ikke gjennomfører en investering i for eksempel en eksportkabel for norsk strøm som står på Statnetts tiårsplan innen tre år, kan ACER (gjennom RME) presse igjennom kabelutbyggingen.

Forslagsstillerne vil vise til at den rød-grønne regjeringen i 2013 stod fast på at NorthConnect-kabelen ikke skulle bygges, og at den skulle fjernes fra EUs liste over prosjekt av felles interesse (PCI-liste). Dette ble gjentatt i brev av 19. september 2013 fra Olje- og energidepartementet som respons på EUs motvilje mot å fjerne kabelen fra PCI-listen:

«Jeg bekrefter den norske regjeringens holdning til at prosjekt mellom Peterhead i Storbritannia og Sima eller Samnanger i Norge bør fjernes fra PCI-listen.»

Etter regjeringsskiftet forsvant motstanden mot å ha NorthConnect på EUs liste over prioriterte prosjekt, og energiloven ble endret for å bane vei for kabelen. Re-

gjeringen Solbergs holdning til EUs PCI-liste er uforandret etter behandlingen av EUs tredje energimarkedspakke i Stortinget. Ved siste revisjon av listen tidligere i år var budskapet fra Olje- og energidepartementet at man «ikke har noen innvendinger eller kommentarer» til forslaget til liste, der NorthConnect-kabelen fortsatt lå inne.

Dette står i skarp kontrast til det politiske engasjementet på Island, som også har hatt et kabelprosjekt inne på EUs liste over prioriterte prosjekt. IceLink er planlagt mellom Island og Skottland, og prosjektet har vakt stor debatt på Island. Samtidig med at Island signerte en felleserklæring med EU om tredje energimarkedspakke, ble det sendt ut en pressemelding fra utenriksdepartementet og næringsdepartementet på Island, der følgende fremgår:

«På regjeringens partienes parlamentsgruppers fellesmøte den 20. mars 2019 ble det besluttet å ta tilbake søknaden om sjøkabelprosjektet Ice-Link inn på den fjerde PCI-listen.»

Resultatet da EU presenterte sin oppdaterte PCI-liste i oktober 2019, var at IceLink var fjernet fra listen, mens NorthConnect fortsatt står på den.

Dersom NorthConnect ikke fjernes fra listen, vil Norge i fremtiden kunne bli presset til å bygge kabelen. Det vil være spesielt viktig at kabelen er fjernet fra EUs PCI-liste før Norge eventuelt slutter seg til den nye ener-

gimarkedspakken til EU. Forslagsstillerne mener regjeringen må ta initiativ overfor EU for å sørge for at NorthConnect fjernes fra EUs liste over prosjekt av felles interesse (PCI-listen).

Forslagsstillerne mener for øvrig det er svært viktig med en bred og grundig debatt om EUs nye energimarkedspakke. Ikke minst vil det være viktig på et tidlig tidspunkt å få en konstitusjonell vurdering av eventuell tilslutning til EUs fjerde energimarkedspakke, og forslagsstillerne mener regjeringen bør legge frem en slik vurdering.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen avslå konsesjonssøknader om bygging av utenlandskabler som vil bidra til høyere strømpris for folk og industri i Norge.
2. Stortinget ber regjeringen ta initiativ overfor EU for å sørge for at NorthConnect fjernes fra EUs liste over prosjekt av felles interesse (PCI-listen).
3. Stortinget ber regjeringen legge frem en konstitusjonell vurdering av eventuell tilslutning til EUs fjerde energimarkedspakke.

19. desember 2019

Marit Arnstad

Sandra Borch

Ole André Myhrvold

Sigbjørn Gjelsvik

